

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, kedd 1913. augusztus 12.

182. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomdatelefé onszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Népfelvilágosítás.

—«O»—

(G.) A modern kor egyik legragyogóbb, legigézőbb jelszava „a nép felvilágosítása”. Ki a középkori sötét, babonatelte világnézetből; le a kasztokat oltalmazó sorompókkal, a kiváltságokkal; legyen világosság e földön, az emberiség között, mert hiszen mindnyájan emberek vagyunk, kiknek egyenlő joguk van a földi javak élvezetéhez! Különösen ez az „egyenlőség” nem mulasztja el sohasem bódító, részegítő hatását, ha a nagy tömeg elé vetik, mert hiszen mindnyájan oly nagyon szeretünk egyenlőek lenni, persze csak a nálunknál magasabban állóval és mivel természetszerűen annál több fölötté állója van valakinek, amennyivel mélyebben áll a társadalom létráján, világos, hogy a mélyen és legmélyebben állók a leglelkesebb hivei az egyenlőség elvének. Egy király példának okáért nem igen fog lelkesedni az egyenlőségért, azt legföljebb egy hatalmasabb uralkodóval szemben fogja (valószínűleg némán a lelkében) hangoztatni. A hatalmas főúr, ki történetesen nagyszámú ősökre tekint vissza, mint az uralkodó családja, bizonyos benső daccal egyenlőséget formál szuverénjével szemben mert szerinte csak véletlenségben mult, hogy nem az ő elődje került a trónra.

Le a gulán a legalsóbb lépcsőfokig, minden réteg csak a fölötté állóval érzi magát

„A Tengerpart” tárcája

Az utolsó levél.

Uram,
a családban annyira ki van fejlődve a tisztesség ösztöne, hogy szegvent érzek, amidőn nemsokára bekövetkezendő öngyilkosságomra gondolok; de minthogy a körülmények arra kényszerítenek, hogy a rendőrség beavatkozását igénybe vegyem: köz tudomásúvá akarom tenni a halálom okát: talán így megóvok valami szegény ördögöt a szenvedéstől, melynek poharát én fenékiig ürítettem.

Először is kijelentem, hogy mint becsületes ember halok meg, a Larigalde et Cie ház pénztára érintetlen és nem tartozom senkinek egy fillérrel sem. Rendes szokásu ember vagyok, iróasztalomon megtalálják nyugtázott számláimat. És most hallgassa meg boldogtalan életem történetét:

Huszonkét éves koromban nősültem, elvettem Bien urnak, a pénzügyminisztérium egy főhivatalnokának leányát. Már öt év óta voltam pénztárnok Larigaldenál általános meglegedésre. E ház kereskedelmi manipulációja oly természetű, hogy csak föltétlenül becsületes emberek alkalmaztathatnak: igen könnyen sikkaszthatók nagyobb összegek is és a felülvizsgálat csak félévenként megy végbe. Merem állítani, hogy — ha úgy akartam volna — tíz vagy tizenöt éven át játszhattam volna bujósdit száz-

egyenlőnek, míg az alatta levőre titkolt, nyílt lenézéssel tekint le. A fémmunkás alapjában lenézi az asztalost, ez a cipészt, ez meg a — mesterséget — nem tanult — napszámot. Mindenik különbnek, jobbnak érzi magát a másiknál és ebben vagy igazuk van és akkor befellegzett az egyenlőségnek, vagy nincs igazuk, akkor meg ők maguk döntik romba az egyenlőség elvét, mert maguktartásával a gyakorlatban megcáfolják azt, amit szóval hirdetnek. E dilemmából nincsen menekvés. Nem menekül belőle a demagóg népszónok, ki ékes szavakkal, ragyogó színekben festi pária hallgatóinak az egyenlőség utópiáját és szónoklata befejeztével autón elrobog a Carltonba ebédelni, jólétben, uri módban él, míg rajongó hallgatói sóhajtvá fogyasztják a szűken mért fekete kenyert. Nem menekül előle a laboratóriuma csendjében dolgozó természetfilozófus, ki a természet örök törvényeit kutatva, azokból akarja levonni az egyenlőség szociális elvét, mert hiszen épen a nagy természetben nincsen sehol, de sehol egyenlőség, óriási, szakadatlan és kegyetlen küzdelem az, amit mindenfelé látunk, az erősebb irtalmatlanul legyüri, felfalja a gyöngébbet; a ravasz érvényesül a bárgyu előtt. Az egyenlőséget, értve alatta az emberszeretetet magasztos etikai elvét, a természetben hiába keresnők; különösen abban a természetben nem fogjuk megtalálni, amelyből a modern természetfilozófia s élén a híres Haeckel száműzték az istenség, a lélek fo-

százötvenezer frankkal, mely összeg tényleges folyósítására sohasem került a sor és melyet papírral helyettesíthettem volna.

Olyan tisztességesnek és becsületesnek tudtak, hogy iszonyuan földicsértek. Larigalde ur szemefénye voltam és Carassone ur esküdözött: hogy én képviselém az üzlet talpkövéit. Fizették pedig ezt a követ évi hateraz frankkal és ünnepélyes javítási ígéretekkel. Amidőn jövődöbeli apósom azt kérdezte tőlük, hogy biztos jövő elé nézhetek-e: azt felelték, hogy akár szerződést is kötnének velem, melyet csupán a betegség, a halál vagy a büntett téphetnek széjjel. Bien ur el volt ragadtatva és nekem adta a leányát.

Borzasztóan szerelmes voltam. Nagy volt és karesu, hódító szépségű; és ezenfelül meg voltak benne azon tehetségek és képességek, melyek ideáljává tették egy magamforma kispolgárnak, ki kissé naiv szemmel nézi az asszonyokat.

A véletlen vezetett e házba s mikor zongorázni és énekelni hallottam Hélénet, menten kész voltam az imádásra. Sokáig csupán titkos szenvedély volt ez, néma extázis, de amidőn hónapok, évek multak és Héléne nem ment férjhez, kissé felbátorodtam. Ugy tettem nekem, mintha örömmel fogadnának, mintha volna reményem arra, hogy meghallgatnak.

Isten óvjon, hogy azzal dicsekedném, mintha én hódítottam volna meg ezt a gyönyörűséges teremést. Tudtam akkor is, hogy csak számos csalódás után lett az

galmát. E híres „népfelvilágosítók” azonban érzik, hogy az elsikkasztott, a lélekből fakadó etika helyett kell valamit adni az emberiségnek, ha nem akarjuk, hogy az egész társadalmi rendszerünk egy csapásra össze ne omljon zürzavaros kaoszszá, hogy a rend helyébe ne lépjen a minden kacsot széjjelrepezstő anárkia. És ime feltaláltak az „egészséges, praktikus egoizmus” jelszavát. Ez körülbelül azt jelenti, hogy nyujtok a felebarátomnak annyi megélhetési módot, hogy képes legyen saját énes céljaimat szolgálni. Rosszabb a rabszolgamorálnál, mert lealacsonyítja az embert az igás barom színvonalára, melynek megélhetéséről szintén gondoskodunk, hogy szolgálatunkra lehessen.

Amely pillanatban tagadjuk egy legfelsőbb mindenható lény és ezzel kapcsolatban a lélek létezését, sutba dobtuk a szívkünk mélyén élő etika törvényét is és helyette sehogy és semmi szín alatt nem bírnunk mást adni, mint önző célszerűségi törekvéseket. De ki fogja ez esetben meghatározni, hogy e törekvéseknél meddig szabad mennie a célszerűségi szempontnak? Hüvösen gondolkozó és nagyon fejlett agynak kell lennie, mely a minden emberben természetsszerűen lappangó önzés szellemét a célszerűség arany béklyóiba veti és ha ez nem sikerül, akkor ez a gonosz szellem nemesak fele barátunkban és az egész társadalomban tesz kárt, hanem felszabadítja az egyénben élő összes rossz és káros hajlamokat,

enyém. Nem volt hozomány. A barátnői férjhez mentek; ő egyedül maradt és mármár átlépte az ifjuság küszöbét. Nekem ekkor is tetszett. A szerelmes kis pénztárnok úgy érezte, hogy ez a szép leány, akinek nevelésére tekintélyes összegeket költöttek a derék nyárspolgárok, a mesebeli hercegnőt képviseli az ő életében; ő volt az én Marie Louise-om; miként a nagy korzikai hőst: asszony emelt engem is magasabb társadalmi körbe.

Nos, az első időben élveztem is a boldogságomat. Az asszonykának megvolt körülbelül mindene, amit óhajtott: kényelmes fészek, néhány elsőrendű „szalon”-ban készült ruha, látogatások, színház mennyi csak kellett — nyaralás is — igen, majdnem előkelő nyaralás. Larigalde ur évente nvole-ezer frankot adott nekünk — nekem volt huszezer frank megtakarított pénzem — nos — valahogyan futotta. Az első év végén szép kis leánnyal ajándékozott meg Héléne. Szeretett — vagy körülbelül. Bien ur büszke volt reám; Larigalde és Carassone urak nem fogtak ki a dícséretből. Kéjjel szür-ésöltem mind e boldogságot és meg voltam győződve arról, hogy a tisztesség és a becsületeség az egyedüli eszközök, melyekkel az ember boldogulhat az élet küzdelmében.

Am két év után aggasztóan bonvolódtak a körülmények. A huszezer frank elfogyott. Larigalde ur meghalt. Majdnem átmenet nélkül köszönt be hozzánk a szűkölködés — annál is inkább, mert becsületeségemben irtóz-

élvágy, irigység, gyűlölet és a többi Pandora szelencéjében lakó ördögöt, a vége pedig az egyén csufos tönkremenetele.

De eltekintve attól, hogy e „nép felvilágosítók” kiirtják a népet, a társadalom szivéből a hitet, a morális érzést anélkül, hogy helyettük vagy csak egyenértékűt is tudnának adni: kérdjük, mi célja van az oly nép felvilágosításnak, mely csak teljesíthetetlen vágyakat tud ébreszteni, de boldogságot nem hozhat? Szüksége van a népnek egy néhány alig, vagy egyáltalában meg nem értett természettudományi és böleleleti floszkulusra, mely csak a természetes és józan gondolkodásának megzavarására alkalmas? Az teszi boldoggá a népet, ha ismeri a „szubstanz-törvényt”, a „fajok eredetének” elméletét, a „monizmus” köztáncos filozófiáját?

Világosítsátok fel a népet a higiénia fontos szempontjából; tanítsátok meg, hogy kell a test és lélek egészségét ápolni; neveljétek a hazaszeretetre; oktassátok, hogy az irodalomban és művészetekben teremtett örök szépségeket megismerni és élvezni tudja, akkor teszitek boldoggá!

Bölesekedési spekulációkkal, melyek javarészt még éppenséggel nem állják meg helyüket a szigorú kritika előtt, a népet elbolondítani lelketlenség, sőt gonoszság, mely elég gyakran oly célokat szolgál, melyek megvilágításától ehelyütt inkább eltekinteni akarunk.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

tan az adósságoktól. Félannyit költhettünk csak, mint előbb. Heléne türelmetlenül kezdett. A hajók csak sulyosbodtak évről-évre. A feleségem kétségbeesetten küzdött, hogy megőrizze azt a különös dolgot, melyet úgy hívnak, hogy: „a társadalmi pozíció”. A legkülönfélébb eszközökhöz folyamodott — én, a becsületességemben, nem engedtem. Az eredmény: perpatvar. Heléne meg kezdte vetni engem.

Tüntek az évek. Heléne keserű és epés lett. A lányuk nagyobbodott és anyjával egyesült ellenem. Ó, a bus esték a homályos ebédőben — az asszonyok gunymosolyai, tüszurásai — és én, lesütött fejjel, sópánkodva a butaságomon, számok koaszában vergődve.

— Micsoda nyomorúság! — sóhajtott Heléne.

— Nincs mit fölvennem! — siránkozott a kiesike.

Pokol volt. Pokol a paradicsom után; a megbánás, majd nem az örvád.

Egy reggel Heléne a szokottnál is dacosabban lépett elém:

— Megkérték Marthe kezét.

— Máris! — szóltam.

— Tizenkilenc éves... Különben is olyan alkalomról van szó, mely nem fog kiálkozni többé. Nagyon is jól tudom: mit tesz az, a nyomorral egybekelni, semhogy tétlenül nézhetném a leányom hervadását.

— Én is... — dadogtam.

Megvetőleg tekintett reám.

— Ó te — a jó híredet fogod neki adni hozományul. Hallgass ide, én meglegeltem

— *ACunard* magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 filléért kaphatók.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántolgyár, a papírgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

A PÓLAI CSIRKEFOGÓK.

Aki tegnap este a Commercio-tér felé ment, azt hihette, hogy forradalom van Fiumében. A kikötőt elzáró rács előtt mintegy 2000 ember lármázott-zajongott, közöttük nagy csapat városi rendőr sürgött-forgott, akik csak a legnagyobb erőfeszítéssel bírták féken tartani a tömeget és megakadályozni őket abban, hogy benyomuljanak a kikötő területére. A rácson belül Minach Antal h. révkapitány és Udovich h. rendőrpáncsok vettek szemügyre mindenkit, akit a rendőrök beengedtek. A kikötőben 70 rendőr volt elhelyezve, majd 40 határrendőr állott feltüzött szuronnal Bágva Ödön dr. fogalmazó és Minach Mária felügyelő vezetésével.

Mi történt, hogy ilyen nagyszámu fegyveres erőt kellett a kikötőben elhelyezni? Alapjában véve semmi. A póliaiak, akik tegnap a fiemeiek vendégszeretét élvezték, utaztak el fél 9 órakor a Senj gőzessel, de előbb egy kicsit megmatogatták a foguk fehérét. Bebizonyították, hogy e róluk szóló sorok fölé jogosan tettük címmel: csirkefogók. Mert azok. Annyira

ezt. Ez véget kell hogy érjen. Fremít ur apja százezer frankot követel a fia számára. Fremít tudja, hogy nincs; de imádja Martheot. Esküszik arra, hogy: — ha letesszük az összeget — vissza fogja adni egy év — egy és fél év múltán. Ez nem fog nehezére esni; mert az apa évi ötven ezer frankot ígér a fiatal párnak.

— Nos?

— Nos — ezerszer mondtad, hogy minden kockázat nélkül kivehetnél százezer frankot a pénztáradból. Csak kölesön lesz. Havi részletekben törleszted...

— Sikkasztás! — kiáltottam, míg szemem előtt tüzes szikrák táncoltak — sikkasztani — én!

— Igen, te, — szólt Heléne. — Nincs közepet. Esküszöm neked: ha boldogtalan ná teszed gyermekedet, nem maradok mellette; elhagyjuk e hajlékot...

E szóváltás után gyötrelmes napok és álmatlan éjjelek következtek számomra. És tudtam előre, hová fog ez vezetni. Akárhogyan forgattam a dolgot, akárhányszor ismételttem magamban, hogy nincs veszedelem — bizonyos, hogy megtéritek — kockán forog Marthe boldogsága — jövőnk békéje — egész életünk: semmi sem tudta legyőzni azt a zörületes becsületességet, mely a véremben van.

Igy pedig nem tudom elviselni tovább az életet. Meghalok — mint becsületes ember.

J. H. Rosny.

meggyalázták a vendégjogot, hogy még erősebb kifejezést is használhatnánk, ha nem tartanánk attól, hogy elpirul a papiros.

A pólai kiránduló társaság tegnap reggel ide jött Fiuméba. Itt meleg szeretetre és barátságos fogadtatásra találtak. Ettek ittak, zenéltek, sportoltak és miegyebet csináltak. Szóval: nem lehet kifogásuk ellenünk. És ezt azzal hálálták meg, hogy távozáskor a leggyalázóbb kifejezéseket kiáltották vissza a már mozgásban levő hajóról. Amíg a hajó a parton volt, addig esendben voltak, rendszeren viselkedtek a pimaszok és csak akkor szemtelenkedtek, mikor már 5—6 méternyire a vízen voltak.

— Pizkos kozákok! Szuronyos betyárok! Bérencek! Hóhérok! — ordították a határrendőrök felé.

— Le Ausztria-Magyarországgal! Éljen Olaszország! Mindnyájan egy család gyermekei vagyunk! Éljen az olasz Fiume! — hangzott a hajóról össze-vissza.

Orlic kapitány, a hajó parancsnoka, nem állította meg a hajót, nem tért vissza a kikötőbe, amiért hazaérkezésekor fogják kérdőre vonni, mert a határrendőrség meg teszi ellene a följelentést. Neki kötelessége lett volna visszatérni, hogy a csirkefogó urfiakat és a vele levő hölgyeket, akik ugy sikongattak, mint a megmustrált hisztérikákat, a rendőrség a megérdemelt pártfogásba részesíthesse. Nem tette, az ő baja. De azért a pimaszok még sem kerülik el sorukat. A határrendőrség az éj folyamán kimerítő távirati jelentést küldött a pólai politikai rendőrségnek és kérte, hogy kassza ki és tartóztassa le a tüntetőket. Így a banda rosszabbul jár, mert Ausztriában még sokkal szigorubbán büntetik az államellenes merényleteket, mint nálunk.

A csirkefogóknak tehát lesz alkalmuk arra, hogy gyalázatuk felett elmélkedjenek, mi pedig megtanulhattuk, hogy az ilyen bandát nem szabad beereszteni a városba. Erről — mint értesülünk — gondoskodni is fog a hatóság.

Kétségtelen, hogy a tüntetésre készültek Erre vall az, hogy a rács előtt 2000 ember toporzékkolt, amiért nem lehetett a hajó közelébe jutni. Próbáltak mindenfelől bejutni, de mindenütt rendőrök állták el az utat. Így aztán csalódottan szótosztottak. A hatóság ugyanis jó előre értesült a tüntető szándékáról és preventív intézkedésével megakadályozta, hogy ismét magyar földön tüntessenek Magyarország ellen. Ezért történt, hogy a hajó nem a riva Szapáryról, hanem a szabadkikötőből indult.

Ilyen vendégei voltak tegnap Fiumének. Reméljük, hogy utójára.

—o—

— **Személyi hír.** Fittler E. kuriai tanácselnök Lovranába érkezett és Odor Kálmán „Excelsior” szállodájába szállt meg.

— **Kinevezés.** A Fiumei kir. Törvényszék Steinacker Andor okl. hajóépítési mérnököt, a hajóépítési és tengeralattjáró, nemkülönben az ezekre vonatkozó kazánok és gépek szakmájában törvényszéki szakértővé nevezte ki.

— **Szolgálati eskü.** Sichich Hermann dr., az ujonnan kinevezett kórházi igazgató tegnapelőtt tette le a szolgálati esküjét Dardi Vazul városi tanácsvezető előtt.

— **Az Ultonia Fiumében.** A Cunard hajóstársaság Ultonia gőzöse ma reggel Fiuméba érkezett.

— **Recktenwald hangversenye Abbáziában** nagy és díszes közönség jelenlétében folyt le. A mester ezuttal jókedvvel és kedélyesen fogadta a jól kiérdemelt tetszésnyilvánításokat. A hangverseny keretében lépett föl a kis 12 éves Feuermann Zsigmond, hegedűművész, ki hol komoly, hol vigjátékával és magaviseletével hódította meg a közönséget. A kis csodagyerek — mint értesülünk — a kára Fiumében is föllép.

— **Az első magyar Dreadnought.** A Danubius hajógyárban épülő új Dreadnoughtot a hadvezetőség, mint megirtuk, eleinte Hunyadi névre akarta keresztelni. Később ez a szándék megváltozott s nemrégiben a király is hozzájárult, hogy az új hajóóriásnak Szent István legyen a neve. Az első magyar nevű Dreadnought számára a Magyar Adria Egyesület most pompás bronzreliefet ajánlott föl, a mely Szent Istvánt életnagyságu mellképben fogja ábrázolni. Az ajánlékot Haus Antal tengerészeti főparancsnok a közös haditengerészet nevében elfogadta s meleghangú leiratban köszönte meg. A bronzplakettet, amelyet magyar márvány készült lapon a hajószalón falában helyeznek el, a Dreadnought vízrebocsátása alkalmával leplezik le ünnepség keretében. A reliefet Szódy Szilárd szobrászművész mintázta.

— **Elkobozták a Vocét.** Tegnap is olyan cikket közölt a Voce del Popolo, amiért a vizsgálóbíró lefoglaltatta. A lap kiadóhivatala a folytonos lefoglalás miatt panaszt emelt az igazságügyminiszternél. Azt mondja, hogy üldözik. Még pedig ártatlanul. És azt hiszi, hogy ezt az igazságügyminiszter elhiszi.

— **A halálos dobás.** A vizsgálóbíró megerősítette a Kótay Bálint előzetes letartóztatását elrendelő végzést. A máv. közbenjárására a kir. ügyészség megengedte, hogy Kótay befejezze az eset napján félben hagyott munkáit. Szombaton reggel két fogházor raktárba kísérte Kótayt, aki délig minden munkát elvégzett. A szerencsétlen ember teljesen megtört a fogházban. Orvosi megfigyelés alatt tartják, mert azt hiszik, hogy elmebajos.

— **A japán hajó.** Japan hajónak nevezi a fumei, valamint az abbáziai és lovranai közönség azt a gőzöst, mely időnként megjelenik a fumei kikötőben és amelyen a hajó személyzete Japánból és más országokból hozott árukat árusít. Ezeket a hajókat, ha megérkeznek, tömegesen keresi fel a közönség azon hiszében, hogy nagyon olcsón juthat japán áruhoz. Így történtek aztán, hogy értéktelen árukat drága pénzen vásároltatnak meg a hiszékeny közönséggel, ha pedig valamit mégis a rendes áron adnak el, azt a hajó kijárójánál álló financ. bűrszolgája meg úgy, hogy a hajón vásárolt portéka még mindig többbe kerül, mintha azt bármely fumei üzletben szereznék be. Ajánlatos tehát, hogy csak azok vásároljanak a japán hajón, akik értenek az ilyen árukhoz.

— **A büszke sikkasztó halála.** Pénteken hajnalban, mint megirtuk, Supp Lajos orszóvai illetőségű könyvelő felakasztotta magát és mire a felesége ráakadt, meg is halt. Az öngyilkosság híre nagy szenzációt keltett Szabadkán, ahol Supp Lajosnak, még nem is igen régen, előkelő ismeretségei és összeköttetései voltak. A tragédia előzményeiről ezt jelentik Szabadkáról:

Supp Lajos, a szabadkai villamosvasut főkönyvelője s pénztárosa volt 1908-ig. Ezzel az állással kétezernegyszáz korona fizetés és hatszáz korona lakáspénz volt egybekötve; de Supp, — bár magánvagyonra nem volt, — sokkal többet urí kedvtelésekre, mint a mennyit a hivatali jövedelméből költhetett volna. Ez a módfeletti költekezés fel is tünt a villamosvasut igazgatóságának és az ismerőseinek; de nem merték nyíltan meggyanusítani, mert a korrektséget olyan sikerülten mimelte, hogy mint kiűnő vivóhoz, kisujjal se merték nyulni. Egy alkalommal a vasutársaság egyik igazgatója felszólította Suppot, hogy pénztár rovancsolása végett adja át neki a pénztár kulcsait. Az érzékeny Supp, a talmi gavallér, erre végignézte az igazgatót, aztán hazasietett s felöltve tartalékos hadnagyi egyenruháját, két párbajsegédet küldött az igazgatóhoz. Az ily módon terrorizált igazgató aztán elállott a rovancsolástól. A rovancsolástól való menekülés így többször is sikerült Suppnak. A társaság végre 1908 augusztus 28-án följelentette a könyvelőt, hogy tízennegyezer negyszáznyolevan koronát sikasztott és megszökött. Akkor körözőlevelet adtak ki ellene és csakhamar le is tartóztatták Budapesten. A szabadkai kir. törvényszék 1909 február havában másfél évi börtönrre ítélte a megtévedt embert, akiről a mostani hír vételég nem is hallottak többé Szabadkán. Ez a tragikus cselekmény volt életére végpont, az utolsó akkord.

— **Lovagias ügy a városházán.** Érdekes dologról suttognak azok, akik ismerik a városi adminisztráció kulisszatitkait. Mielőtt a kormányzó átadta volna Derencin rendőrigazgatónak a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, Dardi Vazul tanácsvezető átízent dr. Blasich Márió városi főorvosért is, hogy a városi tisztviselőkkel együtt ő is jelen legyen a dekorációnál. Mikor dr. Blasich megtudta, hogy miről van szó, magából kikelve így szólt a tanácsvezetőnek:

— **Te cretino (hülye) ezért hívtál ide?** Majd végignézte és otthagya. Dardi erre megbizta segédeit, hogy kérjenek elégtételt a főorvostól. — Az ügy fejleményeiről nem adhatunk felvilágosítást, mert minden oldalról erősen titkolóznak.

— **Az elhagyott leány öngyilkossági kísérlete.** A via del Pino 37. számú házában szombaton délelőtt Mrzljak Mária 24 éves leány, afeletti bánatában, hogy völgyéne elhagyta, szublimát oldatot ivott. Beszállították a kórházba. Állapota nem súlyos.

— **A kikötőből.** Aug. 11. Érkezett: Franconia angol gőzös Newyorkból, 4000 zsák quebracoval, 4055 zsák lenmaggal és 300 bá lbörrel; Korana magyar gőzös Ferdinandából, 2100 tonna foszfáttal; Ultonia angol gőzös Newyorkból, 400 hordó olajjal, 20 tonna faszeggel, 10 tonna géppel, és 2662 láda olajjal.

In dult: Kassa magyar gőzös Trieszthe, üresen.

— **A Quarnero új étterme.** Abbázia ismét egy elsőrangú látványossággal gyarapodott. A fürdőhely központjában, a minden Abbáziába érkező vendég által felkeresett Quarneróban hetek óta titokzatos kezek furta-faragtak, dolgoztak. Holnap, kedden kerül a nagyközönség elé a titokzatos munka eredménye. A szálloda egész déli szárnyát átalakították s úgy a sonterrainban, mint a földszinten remek éttermet, sörözőt és amerikai bart rendezett be a figyelmes és gondos vezetésű. A kávéház terraszának folytatásánál, a habérbokrok közé kellemesen megvilágított étkező terraszt varázsoltak, úgy hogy közvetlenül a tenger zugó hajjai mellett, az Isten szabad ege alatt hódolhat a közönség Lucullusnak. Az új éttermek bizonyára csakhamar a fürdőhely legnépszerűbb központjává fognak válni.

— **A papirgyári lopás.** Bituz Jánost, a papirgyári papirgyári 9200 koronás lopás tettesét tegnap két csendőr Ogulinba kísérte. Ott fogják megtartani ellene a végtárgyalást.

— **A nem kívánatos elem.** A susáki csendőrség tegnap éjjel letartóztatta Afisovich Ede, Krnaic Vaso és Vidlich Ede, foglalkozás nélküli egyéneket, akik veszedelmes zsebtolvajok s a kitiltás ellenére visszatértek. Susákra. Mindhármát eltoloncolják.

— **A Szegő-szanatóriumba** érkeztek: Bódó Lajos Budapest, Dr. Dékányi Kálmáné Hódmező-Vásárhely, Löwy M. L. Szabadka, Dr Nyiri Ernóné ügyvédné Debrecen, Singer Mór Budapest, Dezső Lajosné honvédszázados neje Nagyvárád, Bródi Ernő Miskolc, Robitscher E. orvos és Robitscher Albertine Bécs, Bánó Géza hivatalnok Budapest.

— **Lopás.** Kukuljano Antonia susáki asszony elpanaszolta az ottani csendőrségen, hogy távollétében volt barátnője Polich Vincenza behatolt a lakásába s elvitt 66 korona értékű ruhaneműt. A csendőrség letartóztatta Polich Vincenzát, aki eleinte tagadt, később azonban beismerte tettét.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Fantomas, detektív színjáték. — Frici testvér két kap, bohózat.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspeciálista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

TŐZSDE.

	Aug. 6 zárlat	Mai ár 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	824. —	825. —
Osztrák hitelrészvény	620. —	628.75
4%-os koronajáradék	81.95	81.95
Osztr.-magy. államvasut	706. —	707. —
jelzálogbank	419. —	418. —
Leszámitelőbank	509. —	509.50
Hazai Bank	284. —	282.50
Magyar Bank és Keresk. R-T.	551.75	553.50
Rinnamurányi	696.50	698.25
Salgótarjáni	759. —	760. —
Közuti Vasut	640.50	640.50
Városi Villamos	341.50	338.50
Adria	548. —	550. —
Déli Vasut	128.50	—
Magyar Cukoripar	2695. —	—
Rizsgyár	3675. —	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.91	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	11.39	11.36
Rozs 1913 áprilisra	—	11.89
Rozs októberre	8.87	8.85
Tengeri májusra	7.42	8.18
Tengeri augusztusra	8.10	8.18
Tengeri szeptemberre	8.14	—
Zab áprilisra	—	7.45
Zab októberre	8.30	8.25
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	628.50	628. —
Magyar hitelrészvény	824. —	824. —
Osztrák magyar államvasut	705. —	707. —
Déli Vasut	126.75	129. —
Alpesi	918. —	926. —
Skoda	815. —	815. —
Osztr. koronajár.	82.38	—
Fiumei és trieszti értékek:		
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92. —	—
Banca Fiumana	650. —	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295. —	—
Fiumei Népbank	112. —	—
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	240. —	—
L. Horvát Takarékpénztár	6100. —	—
„Indeficienter” tengerhajóz.	500. —	—
Magyar-Horvát Gözihajótárs.	1400. —	—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050. —	—
Oriente tengerhajózási társ.	1300. —	—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1900. —	—
„uj”	1760. —	—
Magyar Olajgyár	292. —	—
Austró-Americana	283. —	—
Navigazione Libera Trieszt	620. —	—
Osztrák Lloyd	578. —	—
Stabilimento Tecnico	9750. —	—
Ampelea Szeszáparoló Rt.	423. —	—
L. Trieszti Rizsgyár	743. —	—
„Kerka” dalmát vízútvev. r. t.	427. —	—
Spalato-i Portland Cement	367. —	—
Assicurazioni Generali Nap.	835. —	—
Rinnione Adriatica	3700. —	—

Távirat — Telefon.

A hadügyminiszterium költségvetése.

BÉCS, aug. 11. A Neues Wiener Tagblatt értesülése szerint a magyar kormány körében kínos feltűnést keltett, hogy a hadügyminiszterium nyilvánosságra hozta a jövő évi költségvetés adatait. A magyar kormány jogosnak és teljesítendőnek tartja a hadügyminiszterium követeléseit, de a nyilvánosságot csak később akarta informálni.

Vadász Lipót képviselőjelöltsége.

MÁRAMAROSSZIGET, aug. 11. Vadász Lipót dr. igazságügyi államtitkár tegnap délelőtt tartotta meg programbeszédét a választók óriási részvétele mellett.

Heltai halála.

BUDAPEST, aug. 11. Heltai főpolgármester tegnap este 9 óra 20 perckor meghalt Ischlben. Haláláról értesítették a kabinetirodát is. Temetése budai palotájából lesz. Márkus tanácsnoknak érdekes terve van. Azt akarja, hogy a lakásban otthon zsidó ceremónia szerint történjenek a halotti szertartások, azután pedig a Kerepesi-uti temetőben helyezték el a holttestet a többi polgármesterek sorában. Kérdés, hogy e terv így keresztülvihető-e. Ma d. e. 11 órakor a városi tanács ülésezett, szerdán délelőtt pedig a törvényhatóság tart közgyűlést a végzettség dolgában.

Az ujságíró temetése.

BUDAPEST, aug. 11. Tegnap délelőtt temették el Seffer Lászlót az Alkotmány elhunyt segédszerkesztőjét, az ujságírók öszszeségének jelenlétében. A koporsót a Jókai lepel fődte, a gyászbeszédet Frichtl Ede, az Alkotmány szerkesztője tartotta.

A milánói sztrájk.

MILANO, aug. 11. Tegnap esend volt a városban. Hét vonalon visszaállították a villamosközlekedést, csak a Porta Ticinese, a munkások negyede felé nem járnak villamosok. A sztrájkoló munkásság népgyűléseken töltötte el a napot. Azt határozták, hogy továbbra is kitartanak s az egész ország munkásságát felszólítják az általános sztrájkra.

MILANO, aug. 11. Milánó 35 közúti vonala közül csak 4 vonal van üzemben, a többi is csak 1—1 kocsi jár. Az ujságszedők nem sztrájkolnak, de a többi nyomdász munkások igen. A sztrájkolók száma összesen 120.000.

Lezuhant aviatikusok.

BRUCK, aug. 11. Innermarkt község mellett lezuhantak Rossler aviatikus és Stephan pilóta. Mindketten meghaltak.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekció árúban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

Megnyílt

az Ilona fürdő új vendéglője!

Kitűnő italok és ételek kiszolgálása.

Kérjük a nagyérdemű közönség szives pártfogását.

Az Ilona fürdő igazgatósága

A pápa és Albánia.

ROMA, aug. 11. A pápa tegnap fogadta a serregh-i érseket és kinyilatkoztatta, hogy nem szándékozik Albánia belső vallási ügyeibe beavatkozni.

A kolera.

BUKAREST, aug. 11. Bulgáriából visszazatéró román hadsereg a kolerát hozta magával. Eddig 800 katona betegedett meg kolerában, akik közül eddig 130 meghalt.

TITEL, aug. 11. Stanij Svetozár, a kolerában megbetegedett hajós, ma meghalt. A Nero hajót, melyen Stanij utazott, 20 napra vesztéggár alá helyezték.

BRASSÓ, aug. 11. Azon okadatolással, hogy a kolerát Magyarországból Romániába behurcolhatják, Románia Predeal, Vercio-rona és Vöröstoronynál elzárta a magyar határt. Az utasokat orvosi megfigyelés alá helyezik.

Halálos csónakázás.

BUDAPEST, aug. 11. Keserü István fűtő és Anda István cipész tegnap csónakázta a Dunán. A csónak felfordult, Keserüt kimentették, Anda a vízbe fullt.

Feltartóztatták a határrendőrök.

VERSEC, aug. 11. Heegn Reinhold, bizottsági tag a mai városi közgyűlésen bejelentette, hogy Ostheimer Ferege városi tanácsost, ki Karlsbadba akart utazni, a pozsonyi határrendőrség letartóztatta és 16 óráig fova tartotta. Emiatt jogorvoslatért a városi tanács a belügyminiszteriumhoz fordult.

India mohamedánjai.

CALCUTTA, aug. 11. India 60 millió mohamedán lakossága között Drinápoly visszafoglalása óta élénk mozgalom észlelhető. Népgyűléseket tartanak Törökország bátorítására s ez alkalmakkor már eddig több összeütközés volt a rendőrség és a népközött. Mindkét részen számos sebesüléssel. A mohamedánok felszólították Angliát, hogy ne avatkozzék a törökök ügyébe.

Aláírták a békét.

BUKAREST, aug. 11. Ma délelőtt fél 11 órakor ágyudörgés, harangzúvás és folytonos kúrtharsogás jelezte, hogy a békejegyzőkönyvet aláírták. A várost zenekarok járták be, mindenütt öröm és lelkesedés uralkodik.

SZOFIA, aug. 11. A kormány déli fél 12 órakor kapta meg az értesítést, hogy a békejegyzőkönyvet aláírták. A nép kedélye igen nyomott, a városban teljes esend uralkodik.

BUKAREST, aug. 11. A béke kihirdetése után 59 terítékű bankett volt, melyen Károly román király tisztelettel hangoztatva, hogy eljött az idő, amidőn a megerősödött balkán államok a béke gyümölcseit fogják élvezni.

Egy törölt szó.

BUKAREST, aug. 11. A békeszerződés szerkesztésére kiküldött bizottság tegnapi ülésén Politisz görög delegátus azt indítványozta, hogy a bevezető szakasz így kezdődjék: „A szerződő felek közti béke és harmónia helyreállítására...” — Radev bolgár delegátus kivására a harmónia szót törölték. Ehhez az epizódhoz mindenféle kommentárt és jóslást fűznek a jövőre nézve.

Endrei-féle fiu-nevelő intézet Zentán.

Saját polgári iskola. Gymnásiumi és elemi tanulók is felvétetnek. Nyelvek, zene, festés. Leggondosabb nevelés. Alapos tanítás. Kitűnő ellátás. Ellátási díj egész évre 600 Kor., felsőbb osztálybelieknek 700 Korona

A román király üdvözlése.

BÉCS, aug. 11. Ferencz József király a béke megkötésének hírére megleghangu táviratot küldött Károly román királynak.

A revízió.

SZOFIA, aug. 11. A bolgár kormánynak biztos érteülése van arról, hogy Anglia is a revízió mellett van.

A leszerelés.

SZALONIKI, aug. 11. A görög csapatok egy részét már visszavonták a régi bolgár határról Demir Hasszirba. A második hadosztály rövid időn belül ideérkezik. Arról még nincs hír, hogy mikor szállítják a csapatokat a régi görög területre vissza. Hírik, hogy nagyobb csapatok maradtak az országban.

A görög-bolgár határ.

BUKAREST, aug. 11. A román távirati iroda a békekonferenciáról hozott tegnapi tudósítását a következőképpen rektifikálja: A 4. § a görög-bolgár határra vonatkozik. Egy külön záradék kimondja: Bulgária lemond Kréta szigetére való minden igényéről, amely, miután azt Görögország meghódította, azon négy hadviselő állam kondominiumát képezte, amelyek Törökországot legyőzték.

Üres kézzel.

CETINJE, aug. 11. A bukaresti értekezlet eredménye itt nagy csalódást okozott. Vukoties tábornok montenegrói delegátus lehangoltan hagyta el Bukarestet és Úszkubbe utazott, hogy ellenőrizze a montenegrói csapatok leszerelését. Nyiltan kijelentette, hogy üres kézzel kell hazautaznia, noha Montenegro mint jogosult fél ment el a konferenciára. Itt azt várják, hogy Montenegro Szerbia kárpótolni fogja és hogy Szerbia hajlandó lesz a kompenzáció kérdéséről legközelebb tárgyalásba boesátkozni Montenegroval.

Montenegro területkövetelése.

PÁRIS, aug. 11. A Temps jelenti: Montenegro a Szerbiának nyújtott segítségért az egész novibazári szandzsákot, továbbá Djakovát és Prizrendet követeli. Szerbia Prizrendet semmi esetre se hajlandó átengedni. Ha a két állam nem tud megegyezni, a nagyhatalmak fognak dönteni ez ügyben.

Görög-bolgár csatározások

SZOFIA, aug. 11. Petric mellett tegnapelőtt a görög előőrsök több ízben átlépték a demarkacionális vonalat, amiből kisebb csatározások keletkeztek. A kormány panaszt emelt emiatt a nagyhatalmaknál.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4

Mindegyik szalonban kitűnő konyha és arnyas kertek, tájparkok és kőbányai polgári sör.

Ederer-Hurger Fiume.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

A porta válasza.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 11. A nagyvezér a porta jegyzékét a nagykövek holnapi fogadtatása alkalmával fogja szóbelileg közölni. Később a választ írásban is át fogják nyújtani. Hir szerint a válasz negatív lesz és a porta elhatározásának indoklását is magában fogja foglalni.

Drinápoly.

PARIS, aug. 11. Rifaat pasa, Törökország párisi nagykövete kijelentette a Figaro munkatársa előtt, hogy Törökország semmi körülmények között sem mond le Drinápolyról.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 11. A Tanin azon nézetének ad kifejezést, hogy Európa Törökország integritásának megsértése után nem kívánhatja a portától, hogy tiszteletben tartsa a szerződéseket. Drinápoly a keresztény és muzulmán világ kérdése. A lap nem hinné, hogy oly államok, amelyeknek muzulmán alattvalóik vannak, valamint a német császár, aki Damaszkuszban a muzulmán barátjának vallotta magát hozzájáruljanak egy újabb kereszteshadjáratához. A Tasviri Effkiar azt ajánlja a portának, hogy a helyzet tisztázása érdekében tegye mérlegelés tárgyává a plebiscium eszméjét.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 11. Az ifjú-török komité körében kijelentik, hogy Törökország szilárdan elhatározta, hogy Drinápolyt és Tráciát egészen a Marica-határig megszállva tartja és nem engedi ki hatalmából. Ez az elhatározás visszavonhatatlan. Ha Bulgária nem hajlandó ezeket a területeket békés uton átengedni, akkor Törökország hadat üzen Bulgáriának. A mi katonai intézkedésünk mutatják — mondják az ifjú-törökök — hogy ez az elhatározásunk komoly. Ami Görögországot illeti, nincs mitől tartanunk. Szerbiával és Görögországgal új békében fogunk megegyezni és ez lesz az igazi, a végérvényes békekötés. Bulgáriával pedig — ha legyőz bennünket — Szófiában lesz a békekötés.

—o—

A törökök előnyomulása.

SZOFIA, aug. 11. A törökök átlépték a Ewref vonalat és megütköztek a bolgárokkal. Az ágyuk dörgése messze elhallatszik.

Filipopol ellen.

KÖLN, aug. 11. Ide érkezett hír szerint Enver bey Filipopol ellen vonul. A török kormány lázas gyorsasággal állítja fel az új hadtesteket. Drinápolytól keletre, Csataldzsánál egy és Konstantinápolyban szintén egy hadtest áll indulásra készen. Jelenleg 400 ezer ember van fegyverben.

—o—

**Velence Szt. Márktér
Ortes Rosa és Tsa.**

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

Estéknént zenehangverseny.

Lovrana Hotel Excelsior

Megnyitva 1913. július 10. óta.

Pompás épület a központban, közvetlen a tenger partján, 80 szoba, mindegyik loggiával s zavartalan kilátás a tengerre. Lakosztályok előszobával, magánfürdők, toilettevel. Valamennyi fürdő édes és sósvízzel. Fényesen berendezett társalgók, tengerre néző éttermek és terraszok. Melegvízfűtés, hegyivízvezeték, lift, safe depositok. Elismert jó konyha. Szobák pensióval személyenként és naponként 12 K-tól feljebb. Egész éven át nyitva. Kívánatra prospektus.

Odor Kálmán tulajdonos.
azelőtt a Pension Jeanette tulajdonosa.

**Ujságkihordó fiukat
vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.
A TENGERPART
kiadóhivatala.**

Mindenkinek kedves
Ajándék

FIUME
kikötőből

1 zsák kávé

(en miniature) finom
pörkölt kávéval töltve

Kapható - 3 minőségben -

G. STOCHEL csomagolatában

Diák-koszt kerestetik

VIII. gymnazista tanuló számára intelligens családnál teljes ellátást kerestetik fizetés és minden adat feltüntetésével ellátott ajánlat „GYMNAZISTA“ jeligére a kiadóhivatalba kéretik

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérneműk, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott áron.

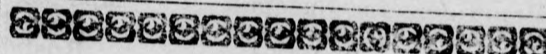
Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

VELENCE

Bonvecohiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

Teljes penzió napl 10 líráért.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkei s szépitőeszközök stb. stb.

Olcsó tűzifa

Felapritva kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrészt r. t.-nál házhoz szállítva tonnánként (1000 kilo) 25 koronáért. Legkisebb szállítás egy fuvar (körülb. 2 tonna). Telefon 16-29 és 39.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő pénzesztelen telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Tudja Ön már,

hogyan mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegségek levegőjének tisztartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D.

gyógyszertárban

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

— **Abbazia idegenforgalma.** Ez év január 1-től aug. 5-ig érkezett: 31431 fürdővendég, és 5605 átutazó, összesen 37.036 személy. Jul. 30-tól aug. 5-ig 1585 vendég érkezett. A jelenlegi fürdőzők száma: 4413.

— **Építkezések Lovranában.** Lovranában megkezdtek az új Kursalon építését. Az épület a wiesbadeni Kurhaus stílusában készül, nagy terraszszal, kilátással a tengerre, kávéházzal és étteremmel. Ugyanez épületben lesz a Casino des Étrangers, amely vállalata tulajdonképpen az egész palotát építeti. 1914 nyarán lesz kész.

ABBZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hótes arrivés hier):

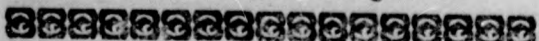
Braun Miksáné Budapest	Juliana
Garai Jakab Budapest	Juliana
Kormányos Benő Szeged	Juliana
Radó Lajos Keszthely	Bellevue
Fehér Dezső Budapest	Bellevue
Sorkasch E. bárónő Wien	Bellevue
Sényi Béla Budapest	Bellevue
Vukovári Albert Budapest	Bellevue
Lukachich Béla dr. Budapest	Bellevue
Hecht Arminné Rákospalota	Grosz
Klein Sámuel Munkács	Grosz
Tulipán József Munkács	Grosz
Bauer Aurél Budapest	Speranza
Kiss Margit Budapest	Speranza
Klinger Lajos dr. Budapest	Palace
Molnár Sándor Budapest	Palace
Zádor Armin Budapest	Palace
Kötay Sámuel Tata	Palace
Farkas Mihály dr. Budapest	Palace
Hofmann Adolf Budapest	Palace
Guttman Ernő Békéscsaba	Palace
Szalanczay Mihály Budapest	Al Mare
Sikray Samu Budapest	Antoniusshof
Boros László Győr	Austria
Puhl Aladár Tóváros	Royal
Beermann Adolf Budapest	Royal
Beermann Hanni Nienburg	Royal
Lekic István Ujvidék	Al Mare
Krim Lajos Budapest	Antoniusshof
Szutrelly Barna dr. Budapest	Antoniussh.
Possel Gusztáv Székesfehérvár	Armonia
Frim Dóra Székesfehérvár	Armonia
Szabó Lajos Nagybeeskerek	Gutenberg
Turóczy Rudolf Nyitra	Gutenberg
Tóth Béla Rimaszombat	Schlosser
Weinberger Frida Óbese	Quisisana
Trenweisz Gera Budapest	Quisisana
Kesch T. Budapest	Liburnia
Pufsisch Frigyes dr. Budapest	Augusta
Paudler Miksa Budapest	Securanst.
Szöke Gyula Miskolc	Securanst.
Faragó Rózi Budapest	Janette
Tauczer Daisy Budapest	Janette
Pauper Ferenc dr. Budapest	Stefania
Pichy Angelina Budapest	Stefania
Sedlavzek Teréz Budapest	Lackner
Árvay Lipót Budapest	Lackner
Bauer Samuné Budapest	Lackner

Nagel és Wortmann

Abbazia, Stefania szálló épülete.

Váltóüzlet, hitellevél-fizetőhely, utazási iroda. Jegyeladás minden vasút és hajóútra, kirándulásokra és hálókocsikra.

Podgyászokat a lakásokból elhozatunk és elvállaljuk annak szállítását egész a rendeltetési helyig! Megbízható, szolid, olcsó kiszolgálás!

Erdődi Armin Vágújhely	Rosenberg
Faller Jenő Budapest	Rosenberg
Schnitzl Gusztáv Szeged	Irene
Gyenes István Budapest	Irene
Ebel Zsigmond Budapest	Stern
Ebel Izsák Budapest	Stern
Obradovic Mária Panesova	Schanzer
Herbst Sándor Budapest	Landr
Bernát József Szeged	Dávid
Koltai Mátyás Budapest	David
Fekete Teréz Budapest	Dávid
Morgenstern Zsófi Budapest	David
Wechsler Rózi Budapest	David
Scheiber Sándor Budapest	David
Gleich Ferenc Budapest	David
Gönczi Mór dr. Budapest	David
König Jónác Pozsony	David
Haas Samu Budapest	Margit
Berény Zsigmond dr. Esztergom	Quisisana
Husch Ottó Budapest	Janette
Dobozy Lajosné Budapest	Janette
Moscicki Heinrich Varsó	Janette
Stein S. Pozsony	Janette
Zischka Emilia Pozsony	Janette
Poor Rudolf Budapest	Janette
Araftschek Lujza Budapest	Janette
Weinber József Budapest	Janette
Pupprecht Adolf Budapest	Piccola
Bondy Ferenc Budapest	Wlassics
Braun Józsefné Budapest	Mahler
Radnóti Adolf Budapest	Mühlhaus
Kuthy Janka Budapest	Bristol
Sonnenfeld Gyula Budapest	Bristol
Zoltán Miklós Kecskemét	Bristol
Fekete Zsigmond Budapest	Bristol
Jungwirth Lajosné Kecskemét	Bristol
Schwarz Sándor Budapest	Bristol
Klopsch Oszkár Kispes	Mathaus
Madas Károlyné Kecskemét	Grand H.
Herbst Sámuel Budapest	Grand H.
Kubischek Mária Temesvár	Stella
Tóth Ferenc Temesvár	Slatina
Andrássy Kálmán Temesvár	Slatina
Lendvei Sándor dr. Budapest	Slatina
Zala Mór Budapest	Richter
Stark Henrik Budapest	Richter
Fonyó Károly Budapest	Jurkovic
Frattin János Gyula	Westphal
Sterba J. Cechy	Plöbst
Swarta Zsuzsa Budapest	Plöbst
Büchler Lajos Budapest	Fischer
Máté Ferenc Székesfehérvár	Celestina
Erdély Gyula Székesfehérvár	Celestina
Stern József Budapest	Herkules
Szántó Sándor Budapest	Herkules
Révész E. Budapest	Hammer
Lukács Mórné Ujpest	Hammer
Landau Ferenc Budapest	Hammer
Redel Armin Budapest	Hammer
Schreiber Gyula Budapest	Hammer
Oszwald Teréz Budapest	Schalk
Kondor Ottó Budapest	Schalk
Keller Josefina Budapest	Istria
	Istria

Benedek Zsigmond

fodrász, Abbazia. Villa Miramar (Viktoria penzió mellett.)

Kütön Uri és női terem, hajmosás, hajszáritás, villamos arc massage, onduláció, manicure pedicure. Telefon 121.

DR. MAHLER

SANATORIUMA, ABBAZIA

üdülők részére

Ideális nyári tartózkodás. Teljes penzió 10 koronától kezdve. Nagy árnyas park.

Szénsavas és tengeri fürdők, hidegvizgyógyintézet, hízaló és étrendi kurák. Egész éven át nyitva.

Szemes Ruska Szabadka	Istria
Krausz Irma Pitomaca	Royal
Kaly Salamon Nagyvárad	Lackner
Höngig Ignác Nagyvárad	Lackner
Schwab Nándor dr. Budapest	Vidakovits
Sólyom Jenő Budapest	Vécsey
Szele Róbert dr. Szeged	Vécsey
Fischer Josefina Budapest	Vécsey
Lessko János Budapest	Vécsey
Fekete Dezső Budapest	Vécsey
Tikos József Debrecen	Vécsey
Bary Ákos dr. Budapest	Vécsey
Riegelhaupt Bertalan Békéscsaba	Vécsey
Galbory Josefina Nagyvárad	Vécsey
Jarobesics Imre Szabadka	Vécsey
Malobicky Sndre Győr	Carmen
Silberhercz R. Felsővisó	Szegő
Gyurinovich Mária Budapest	Jacie
Horoviez Mór Orosháza	Wienerheim
Szabó Nándor Budapest	Wienerheim
Pletz Alfonz Budapest	Huber
Boldis Józsefné Szabadka	Huber
Majoros Dávidné Szabadka	Huber
Darilek Henrik Budapest	Teuta
Pelczer Gyula Budapest	Teuta
Tamásy A. Budapest	Splendit
Domsita Regina Arad	Kinkela
Grosz Samu Arad	Kinkela
Baumfeld Árpád Budapest	Habsburg
Markovics O. Budapest	Habsburg
Bernády Dánielné Budapest	Habsburg
Müller Gyula Budapest	Habsburg
Pártos Arthur Budapest	Habsburg
Winter Sándor Budapest	Habsburg
Simon Jenő Marosvásárhely	Habsburg
Erdély Andor Békésgyula	Habsburg
Himler Oszkár Budapest	Habsburg
Schuszter F. Hamburg	Habsburg
Berger W. Berlin	Habsburg
Thiem F. Breslau	Mühlhaus
Róth Ida Budapest	Habsburg
Michel Oszkár Wohlauf	Penelope
Kelemen Antal Budapest	Quitta
Ribary Marian Budapest	Quitta
Reni Adolf Ujpest	Quitta
Lugos Hugó Ujpest	Quitta
Bendiner Heddy Budapest	Schlosser
Klein Géza Budapest	Schlosser
Pless Ilonka Budapest	Viktoria
Csáky György Budapest	Viktoria
Schlamadinger R. Székesfehérvár	Irene
Kummer N. Békéscsaba	Persich
Gottlieb József Budapest	Grzetie
Popper Ottó Prága	Stella
Bartinaf Ferenc Pécs	Poshtorn
Popper Eveline bárónő Wien	Ella
Stodola József Liptószentmiklós	Ella
Fischer Lajos Budapest	

Olcsón eladó

szép villa Abbaziában,

a Súdstrandon, Kerttel. Felvilágosítást nyújt a

Villa Blanche

kezelősége, Abbaziában.

Arkaden Café Abbazia

közvetlenül a Quitta fürdő mellett.

Legszébb fekvéssel a Súdstrandon 400 ember befogadására képes terem árkádokkal. Minden kül- és belföldi ujság.

Legjobb frissítők és italok.

Csapolt pilseni sör.

Cigányzene!

Kovács Tózi kaposvári cigányprimás zenekarával játszik:

mindennap d. u. 4 órától 7-ig, és hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton este 9-től.

Plebanc Ferenc, kávé

Ero
Fek
Mü
Hor
Rid
Wit
Hal
Ilki
Ella
Rib
Fisc
Sch
Eps
Joll
Ujho
Ebel
Kova
Rosa
Mak
Kees
Mar
Szab
Sam
Nada
Zolta
Klein
Koch
Meiss
Röhr
Pastr
Grosz
Csab
Huber
Meny
Auer
Arany
Weisz
Grosz
Nagle
Goldb
Rausc
Mikul
Weinb
Neuma
Perovi
Werle
Kálmá
Fekete
Török
Biro V
Jina J
Simon
Schwa
Kömm
Szomb
Walthe
Minich
Balló L
Holló
Deusch
Algan
Müller
Haumer
Tóth Je
Héber J
Fischer
Stein Li
Kovács
Rosenbe
Braunci
Abelcs F
Turk E

KÖZGAZDASÁG.

—o—

+ **Áruforgalom Ausztria és Magyarországnak között.** Most jelent meg a monarchia két állama közti áruforgalom 1913. első félévi kimutatása. Az ebben foglalt adatok azért figyelemreméltók, mert az Ausztria és Magyarország közötti forgalomban feltűnő eltéréseket mutatnak. Így az Ausztriában való gabona- és lisztkivitelünk a múlt évi jó termés dacára csökkent. A gabonaexportnál 2.905 millió métermátra a csökkenés, ami 43.5 millió koronának felel meg. A lisztkivitelnél 0.573 millió métermátra csökkenés. Ennek a feltűnő jelenségnek az az oka, hogy a múlt évben Ausztriában is igen jó termés volt és hogy ott a mezőgazdasági művelés intenzivitása sokkal erősebben növekedett, mint nálunk. Mindennek dacára Ausztriába való gabonakivitelünk még mindig a gerincét képezi egész exportunknak. Az 1912—13-iki kampányban 260 millió korona értékű gabonát és 230 millió korona értékű lisztet vittünk ki Ausztriába. E két tétel tehát egyedül egy fél milliárdot tesz ki. A gabonakivitel csökkenését egyensúlyozza azonban az a körülmény, hogy Ausztriába való marhakivitelünk viszont 33.8 millió koronával emelkedett. Megjegyezzük még, hogy a gyáripari cikkeknek Ausztriából Magyarországra való behozatala is csökkent. Különösen áll ez a textiliparra nézve. Itt a csökkenés a folyó év első felében 45 millió korona, ami első sorban a hitelkorlátozásoknak és a súlyos pénzügyi szonyoknak tulajdonítandó.

— **A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság hajói közül** Attila gőzös utban van Ausztráliából Fiume felé, Augusta Főhercegnő gőzös Hamburgban rakodik ki, Erdély gőzös Génúában rakodik ki, Gróf Tisza István gőzös Fiumében rakodik Ausztrália részére, József Ágost Főherceg gőzös ausztrália—fiumei útján érintette Perim kikötőjét, Kárpát gőzös Tanagerban rakodik Hamburg részére, Kelet gőzös Galatz és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Sulina és Konstanz kikötők érintésével, Kossuth gőzös sulina—rotterdam utján érintette Gibraltar kikötőjét, Orsova gőzös taganrog—emdeni útján érintette Malta kikötőjét, Tatra gőzös Fiumében rakodik ki, Turul gőzös fiume—ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét.

— **Az Atlantica Tengerhajós Részvénytársaság hajói közül** az Atlantica gőzhajó Galatzban kirakodik, a Budapest gőzhajó utban van Sulinától Rotterdáma, a Fiume gőzhajó elhaladt Gibraltár mellett dunai útján, Gróf Khuen Héderváry gőzhajó utban van La Platából Rotterdámba, a Gróf Serényi Béla gőzhajó utban van Methilből Fiuméba, a Hunnia gőzhajó utban van Algirből a Dunába, a Kossuth Ferenc gőzhajó utban van Rotterdamból a Dunába, a Magyar ország gőzhajó elhaladt Konstantinápoly mellett a Dunába, a Morawitz gőzhajó Anversben kirakodik, a Polnay gőzhajó Fiumében kirakodik, a Sztérényi gőzhajó elhaladt Konstantinápoly mellett Rotterdámba.

Az előrehaladt idény miatt!

Bátorkodunk ezennel a következő cikkeket mélyen leszállított árak mellett ajánlani:

Levantine, szegélylyel garantált szinek
à Kor. —.48

Fehér ruhavászon bosnyák módra
à Kor. —.26

Csikos creppon legújabb divat
à Kor. —.38

Percail, elegáns minták
à Kor. --.50

Panama, minden modern színben
à Kor. --.90

Szinezett zefir, legújabb minták
à Kor. --.85

Voil de Laine, tiszta gyapju modern minták
à Kor. 1.--

Eponge (szivacsos) minden színben sima és mintázott.

Tisztelettel

WEISS M.
FIUME, CORSO 11.

Trieszt Corso 9.

Bécs IX.

Szabott árak.

Divat- és kézműárucikkek, férfiruhaszövetek, selyemárak, szőnyegek, butorszövetek, fehéreneműk, gyapotárak, női- és gyermekkonfekciók, csipkék, himzések, szalagok és az összes felszerelési cikkek eladása

ROSENBERGER B.

és testvére butorraktára

Fiume Corso 24 (Struppi ház) Telef. 504.

Erdősi Jenő Budapest	Szegő
Fekete Mihály Marosvásárhely	Sansouci
Müller Böske Budapest	Sansouci
Honig Mária Temesvár	Stella
Rider M. Chicagó	Stefania
Withe B. P. Chicagó	Stefania
Halasi János Nqiregyháza	Stefania
Ilkic István Nagykikinda	Huber
Elias Hermin Nagyszalonta	Huber
Ribari Mária Budapest	Plesch
Fischer Ferenc Budapest	Istria
Schwarz Kati Budapest	Rosenberg
Epstein Béla Komárom	Istria
Jolles Jakab dr. Borszevov	Ttransvald
Ujhely István Budapest	Bertoldi
Ebel Irma Budapest	Penelope
Kovács Anna Budapest	Miramar
Rosenfeld Ignác Budapest	Ella
Makucz R. Budapest	Grand H.
Keeser N. Mezőkövesd	Schanzer
Markovits O. Budapest	Schanzer
Szabó Károly Budapest	Bristol
Samel József Budapest	Bristol
Nadas Jenő Szatmár	Bristol
Zoltán László Szatmár	Bristol
Klein Andor Balassagyarmat	Bristol
Koch Imre Szeged	Bristol
Meissner Siegfried Budapest	Bristol
Röhrich Hans Brünn	Bristol
Pastrovitz Ivan dr. Zombor	Bristol
Grosz József Fehértemplom	Mimi
Csabó Ignác Budapest	Mimi
Menyhért György Arad	Stefania
Auer Albert Budapest	Stefania
Arany Sándor Nagyvárad	Breiner
Weisz Miksáné Budapest	Breiner
Grosz Dániel Budapest	Breiner
Nagler Samu Budapest	Breiner
Goldberger Simon Töketerebes	Grosz
Rauschan Anna Rákospalota	Tivoli
Mikula Lajos Kassa	Securanst.
Weinberg Ferenc Arad	Securanst.
Neumann Jakab Budapest	Petra
Perovits Mihály Belgrád	Janette
Werle Franciska Belgrád	Janette
Kálmán Henrik Budapest	Janette
Fekete Róza Budapest	Georg
Török Gyula Kaposvár	Hammer
Biró Vilmosné Budapest	Hammer
Jina József Lomnic	Miran
Simon Mihály dr. Miskolc	Miran
Schwajda Károly Komárom	Quisisana
Körmendy Ilonka Budapest	Quisisana
Szombathely István dr. Jászberény	Kolb
Waltner Adolf Budapest	Arabella
Minchreiter Franciska Budapest	Lido
Balló Lajos Liptószentmiklós	Lido
Hollós Ferenc Budapest	Steinacker
Deutsch József Budapest	Steinacker
Algán Ignác Marosvásárhely	Zrinski
Müller August Pozsony	Austria
Hauner S. dr. Budapest	Juliana
Tóth Jenő Budapest	Juliana
Háber József Budapest	Juliana
Fischer József Budapest	Juliana
Stein Lipót Budapest	Juliana
Kovács H. Budapest	Gutenberg
Rosenberg Miksa Budapest	Al Mare
Braun Eis Ede Budapest	Al Mare
Abeles Emil Budapest	Schanzer
Turkl Etelka Baja	Renée
	Vermes

Tengeri fürdő Lusinpiccolo Cigale
Strand-Hotel és Bellevue penzió
- Cigale -

Minden kényelmet biztosító első-rangu családi otthon. Magyar ház.
Prospectus.

ADRIK szálloda és étterem
Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO
Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasúti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt árak.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

ROSENBERGER B.

és testvére butorraktára

Fiume Corso 24 (Struppi ház) Telef. 504.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Buenos-Ayresbe, Patrasz, Algir, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével a Sophia Hohenberg gőzössel
julus 24-én.

Quebeckbe és Montreálba a Canada gőzössel
julus 26-án.

Newyorkba az Alice gőzössel aug. 2-án.

Buenos-Ayresbe, Nápoly, Barcellona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével a Laura gőzössel aug. 7-én.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

Kawa-Santal-Kapszulák kitünő szer húgycsőfolyás kankó, herelob, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bota-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiagnak vagy nőknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmulthatatlan hatású testszagatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizketegységénél. 1 próba üvegese 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszertára a „Kereszt“-hez, Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30. Vízontelárusítók jól fizetve.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.
A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, **Trieszttől Bécsig.** Közvetlen fuvardíjtételek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal
Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,
Üres lakások és butozott szobák szintén közvetítettnek.

! 500 koronát !
fizetek Önnek, ha az én gyökérrtő „Ria“ kenőcsöm tyukszemét, bibircsét és szarubőrét 3 napon belül fájdalom nélkül el nem tűnteti. Egy tégely ára jótálló levél kíséretében 1 Kor.
Kemény, Kassa 1 póstafiók 12/904

MERCEDES
Az autók királya!
-≡ Bárdi r. t. ≡-
Budapest VI Lehel-utca 25 sz.
Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.
Dunántuli fiók: **GYÖR.**

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekből, bordúrral és fémsarokkal.

150x200 nagyság K 8.50 darabja
200x250 " K 14.— "
200x300 " K 17.— "

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként Kor. 1.70
110 cm. magas méterenként Kor. 2.10
115 cm. magas méterenként Kor. 2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként Kor. 1.60
90 cm. magas méterenként Kor. 1.10
100 cm. magas méterenként Kor. 2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume CORSO 6.

SCHÖNL. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNL.

Via Carducci 12, II. em. Telef. 11-89.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztenek.

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurúra szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitünő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehérenemüvel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

Villa Sans Souci
Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonan berendezve. Uj tulajdonos Finom bécsi konyha.

LIDO-VENEZIA
CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött. Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 percnire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetétől. Villanyos világítás.